

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 121/17
Luksemburg, 14 listopada 2017 r.

Wyrok w sprawie C-165/16
Toufik Lounes / Secretary of State for the Home Department

**Obywatelowi państwa trzeciego, będącemu członkiem rodziny obywatela Unii,
przysługuje prawo pobytu w państwie członkowskim, w którym przebywał on, zanim
nabył obywatelstwo tego państwa członkowskiego, przy zachowaniu obywatelstwa
państwa członkowskiego pochodzenia**

*Warunki przyznawania wspomnianego prawa pobytu nie mogą być bardziej rygorystyczne niż
warunki przewidziane w dyrektywie w sprawie prawa obywateli Unii do swobodnego
przemieszczania się*

Toufik Lounes, obywatel algierski, przybył do Zjednoczonego Królestwa w 2010 r. na podstawie 6-miesięcznej wizy wjazdowej, a po upływie okresu jej ważności przebywał na terytorium brytyjskim nielegalnie. P. Ormazabal, obywatelka hiszpańska, przybyła do Zjednoczonego Królestwa w 1996 r. w celu odbycia studiów. Nadal przebywa w tym państwie członkowskim, od 2004 r. pracując w pełnym wymiarze czasu pracy. W 2009 r. wskutek nabycia obywatelstwa brytyjskiego została obywatelką Zjednoczonego Królestwa, zachowując przy tym obywatelstwo hiszpańskie.

W 2014 r. T. Lounes i P. Ormazabal zawarli związek małżeński. W następstwie zawarcia tego związku T. Lounes złożył wniosek o wydanie mu karty pobytu jako członkowi rodziny obywatela Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

Pismem z dnia 22 maja 2014 r. brytyjski minister spraw wewnętrznych poinformował T. Lounesa o oddaleniu jego wniosku. W piśmie tym wskazano, że zgodnie z prawem brytyjskim transponującym dyrektywę w sprawie prawa obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się¹, z chwilą nabycia obywatelstwa brytyjskiego P. Ormazabal przestała być uznawana za „obywatelkę EOG”. W rezultacie T. Lounes nie mógł domagać się wydania mu karty pobytu jako członek rodziny obywatela EOG.

T. Lounes zaskarżył decyzję z dnia 22 maja 2014 r. do High Court of Justice (England and Wales) [wysoki trybunał (Anglia i Walia)]. Mając wątpliwości w przedmiocie zgodności tej decyzji oraz przepisów brytyjskich z prawem Unii, wspomniany sąd zwrócił się z tą kwestią do Trybunału Sprawiedliwości.

W dzisiejszym wyroku Trybunał przypomniał na początku, że przepisy dyrektywy nie przyznają członkom rodziny obywatela Unii będącym obywatelami państwa trzeciego praw autonomicznych, a jedynie prawa pochodne wynikające z praw przysługujących obywatelowi Unii wskutek skorzystania przez niego z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Trybunał zauważył następnie, że na gruncie dyrektywy beneficjentami przyznanych przez nią uprawnień są obywatele Unii, którzy przemieszczają się do „państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie, którego obywatelstwo posiadają” lub przebywają w takim państwie, jak również członkowie ich rodziny, którzy im towarzyszą lub do nich dołączają². Trybunał podkreślił

¹ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. 2004, L 158, s. 77).

² Zob. art. 3 ust. 1 dyrektywy 2004/38.

też, że dyrektywa, która reguluje warunki wykonywania przez obywateli Unii prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, nie reguluje pobytu obywatela Unii w państwie członkowskim, którego obywatelstwo on posiada, gdyż obywatelom takim przysługuje bezwarunkowe prawo pobytu na gruncie zasady prawa międzynarodowego. W konsekwencji Trybunał jest zdania, że dyrektywa reguluje jedynie warunki wjazdu i pobytu obywatela Unii w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie, którego obywatelstwo ów obywatel posiada, i nie daje podstaw do przyznania pochodnego prawa pobytu obywatelom państwa trzeciego, będącym członkami rodziny obywatela Unii, w państwie członkowskim, którego obywatelstwo ów obywatel Unii posiada.

W konsekwencji, pomimo że w rozpatrywanym przypadku panuje zgoda co do tego, iż P. Ormazabal skorzystała z prawa do przemieszczania się i w 1996 r. opuściła Hiszpanię, udając się do państwa członkowskiego innego niż państwo, którego obywatelstwo posiada, a mianowicie do Zjednoczonego Królestwa, oraz że do chwili nabycia obywatelstwa brytyjskiego cieszyła się ona statusem „beneficjenta” dyrektywy, Trybunał stwierdził, że od tej chwili P. Ormazabal przebywa w państwie członkowskim, którego obywatelstwo posiada i w którym – zgodnie z prawem międzynarodowym – przysługuje jej bezwarunkowe prawo pobytu.

Trybunał orzekł w związku z tym, że **z chwilą nabycia przez P. Ormazabal obywatelstwa brytyjskiego dyrektywa 2004/38 przestała regulować jej pobyt w Zjednoczonym Królestwie i przestała znajdować zastosowanie do jej sytuacji**. Wniosku tego nie zmienia okoliczność, że P. Ormazabal skorzystała ze swobody przemieszczania się i udała się do Zjednoczonego Królestwa, gdzie nadal przebywa, oraz że oprócz obywatelstwa brytyjskiego posiada też obywatelstwo hiszpańskie, gdyż z chwilą nabycia obywatelstwa brytyjskiego P. Ormazabal nie przebywa już w „państwie członkowskim innym niż państwo, którego obywatelstwo posiada” w rozumieniu dyrektywy, i w związku z tym przestała być objęta zakresem pojęcia jej „beneficjenta”. **W konsekwencji jej mąż T. Lounes, będący obywatelem państwa trzeciego, również nie jest objęty tym pojęciem, a w rezultacie nie przysługuje mu pochodne prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie na podstawie tej dyrektywy.**

W ocenie Trybunału należy jednak ustalić, czy T. Lounesowi może przysługiwać **pochodne prawo pobytu w tym państwie członkowskim na podstawie art. 21 ust. 1 TFUE**, które to postanowienie każdemu obywatelowi Unii przyznaje prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich. W tym względzie Trybunał przypomniał, że **obywatelowi państwa trzeciego, będącemu członkiem rodziny obywatela Unii, może w określonych przypadkach przysługiwać pochodne prawo pobytu na podstawie tego postanowienia, w zakresie, w jakim jest ono niezbędne do zapewnienia temu obywatelowi Unii możliwości skutecznego korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się oraz z praw, które przysługują mu na mocy wspomnianego postanowienia.**

Trybunał orzekł, że w celu zapewnienia skuteczności (*effet utile*) praw przyznanych obywatelom Unii przez art. 21 ust. 1 TFUE, w szczególności prawa do prowadzenia przez nich życia rodzinnego w przyjmującym państwie członkowskim, co jest możliwe dzięki obecności u ich boku członków ich rodziny, obywatel znajdujący się w sytuacji takiej jak P. Ormazabal mógł korzystać z tego prawa w przyjmującym państwie członkowskim także po nabyciu obywatelstwa tego państwa, przy zachowaniu obywatelstwa państwa pochodzenia, a w szczególności powinien móc **rozвивać życie rodzinne wraz ze swoim małżonkiem będącym obywatelem państwa trzeciego** dzięki przyznaniu takiemu obywatelowi państwa trzeciego pochodnego prawa pobytu w tym państwie.

W tym względzie Trybunał stwierdził, że odmienna interpretacja z jednej strony powodowałaby, że P. Ormazabal byłaby traktowana na równi z obywatelem brytyjskim, który nigdy nie opuścił terytorium Zjednoczonego Królestwa, bez względu na okoliczność, że skorzystała ona ze swobody przemieszczania się w celu osiedlenia się na terytorium tego państwa członkowskiego, zachowując przy tym obywatelstwo hiszpańskie. Z drugiej strony uznanie, że obywatel Unii znajdujący się w sytuacji P. Ormazabal zostałby pozbawiony prawa do prowadzenia życia rodzinnego w przyjmującym państwie członkowskim ze względu na chęć głębszego zintegrowania się ze społeczeństwem tego państwa członkowskiego poprzez nabycie jego obywatelstwa, stałoby

w sprzeczności z logiką stopniowej integracji ze społeczeństwem przyjmującego państwa członkowskiego, której przyświeca art. 21 ust. 1 TFUE.

Trybunał stwierdził w rezultacie, że **obywatelowi państwa trzeciego znajdującemu się w sytuacji T. Lounesa może przysługiwać pochodne prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie na podstawie art. 21 ust. 1 TFUE, na warunkach, które nie mogą być bardziej rygorystyczne niż warunki przewidziane w dyrektywie dla przyznania takiego prawa obywatelowi państwa trzeciego będącemu członkiem rodziny obywatela Unii, który skorzystał z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się, osiedlając się w państwie członkowskim innym niż państwo, którego obywatelstwo posiada.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106